

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. I. Quibusdam præmissis referuntur sententiæ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

universalis, intelligatur esse solus Episcopus, omnium ubi Christianarum, subindeque alii non sint verè Episcopi, sed tantum vicarii illius. Secundo, ita ut aliis remanentibus verè Episcopis, ille etiam habeat totius Ecclesie, sed generalis, & propria aliorum Episcoporum munia non excludentem. Cum ergo D. Gregorius nomen Episcopi universalis, tanquam prophanum, & fastum ac superbiæ præferens recusat, tale nomen primo modo usurpat, ut patet ex verbis quæ subiungit, quia vobis subtrahitur, quod alteri plusquam ratio exigit præbatur. Et paulò post: Si enim universalem Papam vestra Sanctitas dicit, negat hoc esse quod me facit universum (id est Patriarcham intotam Egyptum, Lybiam, & Pentapolim) recedant verba, quæ vanitatem insinuant, & charitatem vulnerant. Et libro 7. Epist. 69. ad Eusebium: Si unus universalis est, restat ut vos Episcopi non sitis. Itaque cum Papa universalis Episcopus dicitur, tale nomen lumi debet in secunda acceptione, quatenus scilicet, reliquis Ecclesie Prælatiis integrum remanentibus, tanquam caput universæ Ecclesie præest: sicut enim reliqua corporis membra quamvis ab influentia capitis pendeant, propria munia obeunt; sic & Episcopi proprium munus & dignitatem servare non desinunt, quamvis à Pontifice tanquam ab universali capite pendeant, & omnis eorum potestas ab eo derivetur. Et in hoc posteriori sensu Concilium Chalcedonense nomen universalis Episcopi Romano Pontifici tribuit, & ante illud Concilium, plures Romani Pontifices, ut Sixtus I. Victor II. Leo I. illud legitime usurparunt: divus tamen Gregorius ab eo abstinuit, ut humilitate & modestiâ, Joannis Constantinopolitani, qui universalis titulum usurpabat, arrogantiam penitus frangeret atque confunderet.

A sedit. Cum ergo unus atque una sit sedes, cui ex auctoritate divina tres nunc Episcopi præsentent, quid ego de vobis audio, hæc mihi imputat. Hæc Gregorius: quibus verbis constat, hæc Patriarchali sedem divisionem factam esse voluntate Petri. Cuius autem Alexandria prælata sic Antiochiæ, cum tamen Antiochiæ Petrus perseipsum sederit, rationem reddit Baronius in compendio Spondani anno 43. num. 16. quia nimirum Alexandria tunc temporis erat quasi totius orbis thesaurus, ad quod ex omnibus mundi partibus universæ ferè gentes confluebant.

ARTICULUS IV.

An facta legitimâ electione Summi Pontificis, immediate & per se primò sit de fide, hanc personam in particulari, v. g. Clementem IX. esse verè Pontificem?

§. I.

Quibusdam præmissis referuntur sententia.

C S Vpono primò, dupliciter aliquid dici posse de fide divina, nimirum vel immediate, sive formaliter, vel mediatè tantum, sive virtualiter. Illud dicitur esse de fide divina immediate, quod immediate revelatum est à Deo; mediatè verò, quod evidenter inferitur ex una propositione immediate à Deo revelata, & ex alia lumine naturali nota. Exemplum veritatis primi generis est, quod Christus sit homo; secundi, quod sit infibilis.

Suppono secundò, difficultatem in titulo propositam non esse de Summo Pontifice cuius electionem nullam esse declaravit Ecclesia, nec de eo cuius electio est dubia, & nondum determinata, sed de Summo Pontifice quem legitime electum fuisse declaravit Ecclesia, acceptando eum in Summum Pontificem. Ideoque in titulo posuimus, factâ legitimâ electione Summi Pontificis. De illo ergo Pontifice legitime electo, & ab Ecclesia acceptato, qualis nunc est Clemens IX. feliciter Ecclesiam regens, inquirimus, an immediate & per se primò sit de fide illum esse verè Pontificem & Ecclesie caput?

Partem negantem tenere videntur ex Thomistis Turrescremata, Cano, & Bannez, expressè verò eam docet extra Scholam D. Thomæ Alphonsus à Castro lib. 1. adversus hæreticos cap. 9. ubi hæc scribit: Quamvis credere teneamur ex fide, verum Christi successorem esse supremum totius Ecclesie Pastorem, non tamen tenemur eadem fide credere, Leonem, aut Clementem, esse verum Petri successorem, quia non tenemur ex fide Catholica credere, eorum quemlibet rectè & canonice fuisse electum. Unde concludit, quod qui hoc negaret, non esset dicendus hæreticus, sed schismaticus.

Affirmativa tamen sententia communior est inter Theologos, eamque ex Thomistis expressè docent Joannes à S. Thoma 2. 2. Tractatu de Summo Pontifice disp. 2. art. 2. & Dominicus à S. Trinitate tomo 3. Bibliothecæ Theologicæ lib. 3. lect. 4. cap. 10. ubi etiam hanc questionem pertractat. Est tamen inter Auctores hujus sententiæ aliqua differentia, quia aliquid dicunt non

100.

101.

102.

97.

D

E

96.

non statim ac aliquis est acceptatus ab Ecclesia in A
Summum Pontificem, esse de fide quod sit verus
Papa, sed solum à tempore quo incipit exercere
aliquos actus Summi Pontificis proprios, quales
sunt definitiones propositionum ad fidem perti-
nentium; tunc enim (inquit) simul definit &
determinat se esse Summum Pontificem. Alii
verò dicunt statim ac pro Summo Pontifice ac-
ceptatur ab Ecclesia, de fide esse immediatè quod
sit verus Papa.

S. II.

Vera sententia duplici conclusione statuitur.

103. Dico primò: Fide divinà constat, Romanum B
Pontificem pro tempore existentem, esse
legitimum Petri successorem, & verum Christi
Vicarium, quando aliquid definit fide divinà
credendum.

Probatur: Cum Pontifex definit aliquid fide
divinà credendum, de fide est ipsum tunc habe-
re potestatem definiendi, & infallibilem assisten-
tiam Spiritus Sancti: Ergo & tunc fide divinà
constat, ipsum esse verum Pontificem. Conse-
quentia patet, quia huiusmodi potestas & assi-
stentia non datur nisi Petro Pontifici cui soli est
promissa in persona Petri, cuius est successor:
Christus enim non cuiuslibet, sed Petro tantum &
legitimis successoribus dixit: Tu es Petrus &c.
Lucæ 22. Joan. 21. Antecedens etiam videtur
manifestum, cum enim Pontifex definit aliquid
tanquam de fide tenendum, impossibile est quod
fide credamus illud obiectum tanquam defini-
tum, & non credamus ipsam definitionem esse
legitimam, & consequenter ipsum definientem
hic & nunc infallibilem auctoritatem & assisten-
tiam Spiritus Sancti habere.

104. Confirmatur & magis illustratur hæc ratio:
Cum Pontifex definit aliquid fide divinà creden-
dum, eo ipso se ipsum proponit tanquam regu-
lam fidei nostræ: Ergo tunc fide divinà constat,
ipsum esse verum Pontificem. Antecedens mani-
festum est, Pontifex enim definiendo aliquid ad
fidem pertinens, se ipsum proponit tanquam ju-
dicem legitimum controversiarum fidei, subin-
deque tanquam veram regulam doctrinæ nostræ
fidei. Consequentia verò Probatur. Quando ali-
quid aut regula fidei, non minus credibile per fi-
dem esse debet, quod sit regula, quam quod sit
de fide id quod determinatur & regulatur per
illam: sicut quando proponitur aliquis scripturæ
liber tanquam canonicus, quemadmodum est de
fide totum id quod in eo continetur, ita quoque
est de fide quod talis liber sit canonicus, & per
revelationem Dei habitus; aliàs certi nunquam
esse possemus de rebus definitis, & traditis in li-
bro Sacro, ut per se patet: Ergo si cum Pontifex
aliquid fide divinà credendum definit, eo ipso se
ipsum tanquam regulam fidei nostræ proponit,
ad eandem quoque fidem tanquam quid credibi-
le per illam spectare debet, illum esse verum Pon-
tificem. Neque enim minus id requiritur in re-
gula fidei viva, quam in regula mortua.

105. Dices, Licet Prædicatores Evangelii nobis res
fidei credendas proponant, non tamen fide tene-
mur credere, quod sint legitimi Evangelii Prædi-
catores: Ergo pariter quamvis Pontifex aliquid
de fide credendum nobis proponatur, non tene-
mur fide divinà credere, ipsum esse verum Pon-
tificem, & legitimum Christi Vicarium, ac Petri

successorem, sed sufficit quod fidem humanam
& moralem certitudinem de hoc habeamus.

Sed contra: Hoc intercedit discrimen inter
Summum Pontificem res fidei suæ definitione
credendas proponentem, & inter ministrum E-
vangelicum illas prædicantem, quod iste non se
habet tanquam regula determinativa rerum fidei,
sed ut minister duntaxat intimans & denuntiatus
aliis quæ credenda sunt: unde nec tenemur cre-
dere ipsum esse verum ac legitimum ministrum,
nec illi qui credunt rebus ab eo propositis, mo-
ventur ad hoc ex illius auctoritate; sed ex credi-
bilitate eorum quæ proponuntur, ita ut nisi suf-
ficienter proponantur, talisque credibilitas eis
innotescat, credere non teneantur. At verò Sum-
mus Pontifex pronuntiat res credendas, tanquam
animata fidei regula, vel supremus iudex deter-
minans quamnam credenda sint, ita ut ex eius au-
thoritate obligentur fideles ad illas credendas:
unde necesse est, ut illi non morali solum certi-
tudine, cui absolute falsum subesse potest, verum
etiam certitudine fidei, hunc numero Pontificem
pro tempore existentem ac Ecclesiam regentem,
verum esse illum Pontificem, & legitimum Chri-
sti Vicarium ac Petri successorem credant.

Dico secundo, de fide est, etiam immediatè,
hunc hominem in particulari, v. g. Clementem
IX. esse verum Papam, non solum ab eo tempo-
re quo aliquid de fide determinavit, & Ecclesiam
credendum proposuit, sed etiam ab illo quo eius
electionem fuisse validam declaravit Ecclesia.

Probatur primò: ad eo tempore de fide est im-
mediatè, hunc hominem in particulari esse ve-
ram regulam fidei nostræ, subindeque verum Pa-
pam à quo acceptatus est ab Ecclesia in talem
regulam: Sed à tempore à quo eius electio vali-
da declaratur ab Ecclesia, acceptatur ab ea in re-
gulam fidei nostræ: Ergo ab eo tempore de fide
est immediatè quod sit verus Papa. Minor con-
stat, Major verò probatur. De fide est etiam im-
mediatè quod Ecclesia errare non possit in ac-
ceptanda regula fidei nostræ, aliàs enim non esset
de fide immediatè quod esset consequenter inde-
terminabilis in acceptandis rebus fidei regulatis per
talem regulam: Ergo ab eo tempore quo Eccle-
sia hunc numero hominem acceptat in regulam
fidei nostræ, de fide est etiam immediatè quod
sit verè talis regula.

Probatur secundò: De fide credimus hanc nu-
mero Ecclesiam in qua modò sumus esse veram
& perfectam Ecclesiam: Sed facta electione pa-
pificæ & acceptatæ, non potest haberi pro verâ &
perfecta Ecclesia illa quæ non fuerit unita cum
suo capite visibili, eique subiecta: Ergo oportet
quod sicut est de fide, hanc numero Ecclesiam
esse veram & perfectam Ecclesiam, ita sit de fide,
facta legitimâ electione, quod iste homo cui tan-
quam capiti suo unitur, sit verè caput Ecclesie,
& Summus Pontifex.

Nec dici potest, quod sit tantum de fide in Ec-
clesia, esse caput aliquod visibile, non tamen hoc
determinatè & in particulari, sed hoc, aut illud,
confusè & indeterminatè. Sicut enim nequit in-
telligi Ecclesia in communi, absque aliquo capi-
te incommuni; ita neque hæc determinata Ecce-
sia, absque determinato capite: nam hæc deter-
minata Ecclesia ita includit hoc determinatum
caput morale, sicut hoc determinatum corpus
physicum, includit hoc determinatum caput
physicum: Ergo sicut qui credit, Christum habe-
re determinatum corpus physicum, fieri non po-
test